

УДК 634.1 «366» (477)

Слепцова Л. П., науковий співробітник відділу наукових досліджень з питань економіки, методології, інтелектуальної власності
Інститут садівництва НААН України
e-mail: muhomorluyda@ukr.net

ФУНКЦІОНУВАННЯ ГАЛУЗІ САДІВНИЦТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Садівництво в Україні зазнало серйозних змін, спричинених втручанням агресора в країну. З 24 лютого 2022 року, коли почалась повномасштабна війна, Україна втратила величезну кількість сільськогосподарських земель. Загальні втрати сягають чверті всієї площі, що була до війни. Україна втратила 20,5% сільськогосподарських земель з початку повномасштабної війни, що призвело до зменшення валового виробництва плодоягідної продукції. Втрата 20,5% земель означає суттєве скорочення обсягів вирощеної продукції, зокрема зниження виробництва плодів і ягід з 223,5 тис. т у 2021 році до 199,6 тис. т у 2023 році. Це суттєва втрата обсягів вирощеної продукції. Значна частина території України не підлягає сільгоспобробітку, тому що на цих землях йдуть військові дії, вони заміновані або окуповані. Виходом із даної ситуації є інтенсифікація виробництва.

Багато товаровиробників або безпосередньо перебувають на війні, або втратили можливість вести господарську діяльність через окупацію чи бойові дії. Забезпечення сталого розвитку садівництва в Україні є одним із важливих завдань на шляху до економічної стабільності та конкурентоспроможності країни. Військова агресія росії проти України, недосконала законодавча база, пошкоджена інфраструктура, проблемні ситуації з ринками збуту, ресурсним забезпеченням сировиною та необхідними ресурсами, а також низький рівень цифровізації є значними перешкодами для розвитку садівництва в Україні.

Необхідно формувати сучасний план розвитку садівництва та його післявоєнної відбудови. Для успішної реалізації плану необхідно усунути негативні фактори, забезпечити належний рівень інфраструктури, залучити інвестиції, розробити та впровадити сучасні інноваційні технології, створити сприятливі та безпечні умови праці для садівницьких підприємств. Також необхідно дотримуватись вимог щодо якості продукції відповідно до міжнародних стандартів, розвивати маркетингову інфраструктуру.

Також суттєвий вплив на розвиток садівництва мають податкові заходи. Податкова політи-

ка може слугувати засобом стимулювання інвестицій та розвитку галузі садівництва. Надаючи податкові пільги або субсидії для інвестицій у сучасні технології, механізацію процесів або дослідження, уряд може створити сприятливі умови для зростання та модернізації садівництва. Такі заходи сприяють підвищенню продуктивності та конкурентоспроможності плодоягідного виробництва. Низька податкова підтримка інновацій обмежує потенціал зростання продуктивності та конкурентоспроможності. Рекомендації щодо вдосконалення податкової політики включають зниження ставки податку на прибуток, надання податкових пільг і субсидій для інвестицій у сучасні технології та наукові дослідження, спрощення податкового адміністрування та запровадження диференційованих податкових ставок. Для створення сприятливого інвестиційного середовища для іноземних інвесторів важливо забезпечити стабільність податкової політики, запровадити спеціальні податкові режими, розвивати механізми державного приватного партнерства з податковими пільгами. Крім того, доцільно провести комплексне дослідження, яке враховує такі фактори як правове регулювання, інновації та інфраструктура.

Загальна ефективність садівництва, конкурентоспроможність плодоягідної продукції визначається рівнем застосування у галузі інноваційних енерго- та ресурсозберігаючих високоточних технологій, що відповідають високим економічним та екологічним вимогам і ґрунтуються на використанні сучасної високопродуктивної сільськогосподарської техніки й обладнання, зумовлюють планомірний прогресивний розвиток галузі садівництва. З їхнім застосуванням досягається економія матеріально-технічних ресурсів (паливо-мастильних матеріалів, добрив, засобів захисту рослин), витрат на утримання основних засобів. Таким чином, рівень розвитку і використання сучасних інноваційних високоточних технологій у садівництві є показником загального економічного рівня розвитку садівництва.